

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра Методики викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ВІЗУАЛЬНИХ МИСТЕЦТВ

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “10” 09 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософія візуальних мистецтв
Викладач (-і)	Сем'яник Оксана Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 523429
Е-mail викладача	oksana.semianyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна, заочна
Обсяг дисципліни	90 год., 3 кредити ECTS.
Посилання на сайт Дистанційного навчання	
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на лекційних, семінарських заняттях та дистанційно.
2. Анотація до курсу	
Зміст навчання дисципліни «Філософія візуальних мистецтв» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). Дисципліна «Філософія візуальних мистецтв» у навчальному плані належить до вибіркових навчальних дисциплін і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета: базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з філософії візуальних мистецтв, знайомство з центральними проблемами методології мистецької освіти, її педагогічних умов, сучасного змісту і методів мистецького навчання. Завдання: засвоєння теоретичних основ та методології курсу «Філософія візуальних мистецтв»; забезпечення розуміння основних процесів і закономірностей філософії візуальних мистецтва; виховування у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу, дисциплінованості, самостійності.	
4. Результати навчання (компетентності)	
ЗК 1. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ в освітній галузі. ЗК 5. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, критичне мислення, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети; здатність оцінювати та забезпечувати якість професійної діяльності, діяти соціально відповідально та свідомо. ФК 7. Здатність до усвідомлення основних закономірностей розвитку сучасного українського та зарубіжного українського мистецтва, основні проблеми, різні наукові погляди на його становлення та розвиток, концепції художнього образу в українському та зарубіжному мистецтвознавстві. ПРН 4. Знання основних закономірностей розвитку сучасного українського та зарубіжного образотворчого мистецтва, основних проблем, різних наукових поглядів на його становлення та розвиток, концепції художнього образу в українському та зарубіжному мистецтвознавстві. ПРН 14. Здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ і процесів.	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин

Лекції			20		
Семінарські заняття/ <u>практичні</u> / лабораторні			10		
Самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий		
III	014.12.CO.OM	II	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання год,	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Основні етапи історичного становлення філософської теорії мистецтва.					
Тема 1. Філософський аналіз мистецтва в античну епоху.	лекційне	11,14,19	2		згідно з розкладом
Тема 2.Проблеми сутності мистецтва в філософсько-богословських теоріях Середньовіччя.	лекційне	2,13,21	2		згідно з розкладом
Тема 3. Філософія мистецтва Нового Часу.	лекційне	13,15,18	2		згідно з розкладом
	практичне		2	10б.	згідно з розкладом
Тема 4. Філософські концепції мистецтва новітньоїдоби.	лекційне	8,9,10	2		згідно з розкладом
Тема 5. Постмодерна філософія мистецтва.	лекційне	4,20	2		згідно з розкладом
Змістовий модуль 2. Філософський аналіз сутності мистецтва та природи художньої творчості.					
Тема 6. Філософські проблеми теорії мистецтва.	лекційне	5,26,14	2		згідно з розкладом
	практичне		2	10б.	згідно з розкладом
Тема 7. Феноменологія та герменевтика мистецтва.	лекційне	8,16,17	2		згідно з розкладом
	практичне		2	10б.	згідно з розкладом
Тема 8. Семіотика мистецтва: знакові аспекти художнього тексту і художнього сприйняття.	лекційне	7,23	2		згідно з розкладом
Тема 9. Мистецтво і суспільство. Особливості соціокультурних функцій мистецтва.	лекційне	19,22,14	2		згідно з розкладом
	практичне		2	10б.	згідно з розкладом
Тема 10. Діалектика мистецтва. Проблема	лекційне	19,23	2		згідно з розкладом

рушійних сил і закономірностей його розвитку.	практичне		2	10б.	згідно з розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система Оцінювання курсу	Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з навчальної дисципліни «Критика та аналіз творів мистецтв» в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виконання практичних робіт, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Максимальний бал за виконання певної практичної роботи або успішної теоретичної відповіді – 5 балів: 5б. виставляється, якщо студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. 4б. – студент допускає несуттєві неточності, має труднощі в трансформації умінь у нових умовах, ситуаціях. 3б. – студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає неточності, що не є перешкодою до подальшого навчання. Уміє використовувати знання для вирішення стандартних завдань. 2б. – незасвоєння окремих розділів, нездатність застосувати знання на практиці.				
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота виконується у формі реферату. Структура реферату містить такі елементи: • титульна сторінка, • план, • вступ, • основна частина (розділи, пункти і підпункти), • висновки,				

	• список використаних джерел, • додатки. Титульний аркуш містить найменування міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад; назву вищого навчального закладу; назву кафедри, де виконана робота; курс, групу, факультет, прізвище, ім'я, по батькові автора; Після титульного аркуша розташовується зміст (план) (аркуш не нумерується), в якому містяться назви розділів і параграфів та вказуються сторінки (інтервал - 1,5). Зміст (план) наукової праці повинен відповідати вимогам: • теми кожного розділу однакові за важливістю а самі розділи – приблизно однакові за обсягом; • варто охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але нічого зайвого; • теми і зміст окремих розділів не повинні «накладатися»; • жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи. Вступ обсягом 1-2 сторінки. У ньому обґрунтовують актуальність обраної теми, оцінюють стан дослідження наукової проблеми, формулюють мету і визначають завдання реферату, дають короткий загальний огляд наявної літератури і використаних джерел. За змістом реферат може бути аналітичним оглядом історії вивчення питання (що нового вніс той чи інший дослідник) або сучасного її стану, критичним аналізом наукової дискусії (зіставлення різних підходів до вирішення наукової проблеми), а також у вигляді розгорнутої рецензії конкретної наукової роботи. Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. Послідовно розкривати всі передбачені планом питання, обґрунтовувати, пояснювати основні положення, підкріплювати їх конкретними прикладами і фактами. Висновки – самостійна частина реферату. У них потрібно висвітлити такі аспекти: • оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи; • перерахувати і стисло охарактеризувати відомі наукові підходи досліджених проблеми, а також виділення нових аспектів, дискусійних питань, що підлягають подальшому вивченню; • визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й
--	---

	уточнення, а що викликає сумніви. Обсяг висновків – 1-2 сторінки.
Семінарські заняття	Навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку - форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з певної навчальної дисципліни, і складається із зданих залікових змістових модулів, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, опрацювання завдань робочих зошитів, тематичних рефератів, лабораторних робіт тощо, передбачених робочою навчальною програмою. Залік (диференційований залік) планується за відсутності екзамену.
7. Політика курсу	
Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc	
8. Рекомендована література	
1. Адорно Т. Теорія естетики / Теодор Адорно; [пер. з нім. П. Таращук]. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – 518 с. 2. Антология средневековой мысли (Теология и философия европейского Средневековья) : в 2 т. – Т. 2 / под ред. С. С. Неретиной; сост. С. С. Неретиной, Л. В. Бурлака. – СПб.: РХГИ, 2002. – 635 с. 3. Аристотель. Поэтика / Аристотель ; [пер. с др.-греч. В. Апелльрот, Н. Платонова] // Поэтика. Риторика / Аристотель. – СПб.: Издат. Дом«Азбука-классика», 2008. – С. 21–80. 4. Арсланов В. Г. Миф о смерти искусства: Эстетические идеи Франкфуртской школы от Бенямина дль «новых левых» / В. Г. Арсланов.– М. : Искусство, 1983. – 327 с. 5. Басин Е. Я. Семантическая философия искусства / Е. Я. Басин. – М. : Мысль, 2013. – 216 с. 6. Бельтинг Х. Образ и культ. История образа до эпохи искусства / Х. Бельтинг ; [пер. с нем. К. Пиганович]. – М. : Прогресс-Традиция, 2002.– 752 с. 7. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / В. Беньямін ; [пер. з нім. Ю. Рибачук] // Беньямін В. Вибране. – Львів : Літопис, 2002. – С. 53–97. 8. Бердяев Н. А. Смысл творчества / Н. А. Бердяев // Собр. соч. : в 4-х т. – Т. 2 / Н. А. Бердяев. – Париж : Умса-Press, 1980. – 452 с. 9. Бодрийяр Ж. Пароли. От фрагмента к фрагменту / Жан Бодрийяр ; [пер. с фр. Н. Сулова]. – Екатеринбург : У-Фактория, 2006. – 200 с. – (Серия«Академический бестселлер»). 10. Босенко А. В. Реквием по нерожденной красоте / А. В. Босенко. – Киев : Укртекст, Редакция журнала «Самватас», 1992. – 256 с. 11. Бранский В. П. Искусство и философия : Роль философии в формировании и восприятии художественного произведения на примере истории живописи / В. П. Бранский. – Калининград : Янтарный сказ, 2000. – 704 с. : ил.	

12. Буркхардт Т. Сакральное искусство Востока и Запада. Принципы и методы / Титус Буркхардт ; [пер. с англ. Н. П. Локман]. – М. : Алетея, 1999. – 216 с.
13. Бычков В. В. Феномен иконы : История. Богословие. Эстетика. Искусство/ Виктор Бычков. – М. : Ладомир, 2009. – 633 с.
14. Бычков В. В. Эстетика / Виктор Бычков. – М. : Гардарики, 2004. – 556 с.
15. Гадамер Г.-Г. Актуальність прекрасного / Г.-Г. Гадамер ; [пер. з нім. М. Кушнір] // Герменевтика і поетика / Г.-Г. Гадамер. – К. : Юніверс, 2001.– С. 51 – 99.
16. Гадамер Г.-Г. Естетика і герменевтика / Г.-Г. Гадамер ; [пер. з нім. М. Кушнір] // Герменевтика і поетика / Г.-Г. Гадамер. – К. : Юніверс, 2001.– С. 7–15.
17. Гадамер Г.-Г. Істина і метод : у 2-х т. – Т. 1. Герменевтика I : Основи філософської герменевтики / Г.-Г. Гадамер ; [пер. з нім. О. Мокровольський]. – К. : Юніверс, 2000. – 464 с.
18. Гегель Г.-В.-Ф. Эстетика в 4-х т. – Т. 1. / Г.-В.-Ф. Гегель ; [пер. с нем. Б. Г. Столпнер]. – М. : Искусство, 1989. – 330 с.
19. Гилберт К. Э., Кун Г. История эстетики / К. Э. Гилберт, Г. Кун ; [пер. с англ. В. В. Кузнецов, И. С. Тихомирова]. – СПб. : Алетея, 2000. – 653 с.
20. Головей В. Ю. Проблема «кінця мистецтва» в контексті гегелівської концепції
21. «художньої релігії» / В. Ю. Головей // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер. : Філософські науки. – 2008. – № 12. – С. 229–236.
22. Кандинский В. О духовном в искусстве / Василий Кандинский // Точка и линия на плоскости /Василий Кандинский. – СПб. : Азбука, 2001. – 560 с.
23. Комар Ф. Искусство и человек / Ф. Комар ; [пер. с фр. Е. Клокова]. – ООО “Изд-во АСТ”, 2002. – 160 с.
24. Кривцун О. Эволюция художественных форм: Культурологический анализ / О. Кривцун. – М. : Наука, 1992. – 298с.
25. Левчук Л. Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття / Л. Т. Левчук. –К. : Либідь, 1997. – 224 с. Лосев А. Ф. О понятии художественного канона / А. Ф. Лосев // Проблема канона в древнем и средневековом искусстве Азии и
26. Африки.– М. : Наука, 1973. – С. 6–15.
27. Лосев А. Ф. Проблема символа и реалистическое искусство / А. Ф. Лосев.– М : Искусство, 1995. – 320 с.
28. Лосев А. Ф. Проблема художественного стиля / А. Ф. Лосев. – Киев :«Collegium», 1994. – 288 с.
29. Мамардашвили М. К. Эстетика мышления / Мераб Мамардашвили. – М. : Московская школа политических исследований, 2000. – 416 с.
30. Мириманов В. Искусство и миф / Виль Мириманов. – М. : Согласие, 1997.– 328 с.
31. Ницше Ф. Рождение трагедии, или эллинизм и пессимизм / Фридрих Ницше ; [пер. с нем. Г. А. Рачинский; ред. и авт. примеч. К. А. Свасьян] // Собр. соч. : в 2 т. – Т. 1 / Фридрих Ницше.– М. : Мысль, 1990. – С. 47–157.
32. Хайдеггер М. Исток художественного творения / Марин Хайдеггер ; [пер. с нем. А. В. Михайлов] // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX– XX вв. : трактаты, статьи, эссе. – М. : Изд-во Московского ун-та, 1987. – С. 264–312.

Викладач: доцент Сем'яник Оксана Володимирівна

